

ŞEFTALİ GÖVDE KANLIBİTİ [*Pterochloroides persicae* (Cholodk.) (Homoptera: Aphididae)]

Dr. Naim ÖZTÜRK

Tanımı ve Yaşayışı: Şeftali gövde kanlibiti (*P. persicae*) bireyleri, diğer *Aphididae* türlerine göre daha iri yapılıdır. Kanatsız bireyleri yaklaşık 2.7 mm olup, kanatlı bireyleri 4.2 mm'dir.

◆*P. persicae*'nin vücut yapısı oval, yumuşak ve tombulca olup, parlak koyu kahverenginde ve üzerleri açık renkli desenlere sahip tozlu görünümlüdür (Resim 1).

◆Kışı, yumurta döneminde geçirir ve genellikle kış sonuna doğru yapılan budamalar sırasında, zararlının gövde ve dallar üzerine gruplar halinde bırakılmış yumurtalarını görmek mümkündür.

◆Yumurtalar; toplu iğne başından biraz daha küçük, parlak, siyahımsı renkli ve oval yapılıdır.

◆Sonbahar aylarında bırakılan yumurtalar, ilkbaharda (mart-nisan) açılmaktadır (Resim 2 ve 3).

Resim 1. *P. persicae*'nin kanatsız bireyleri

Resim 2. *P. persicae*'nin yumurta kolonisi

◆*P. persicae* ilk kanatlı bireyleri, Mayıs ayında görülür. Ancak, Haziran-temmuz aylarında sıcakların artmasıyla birlikte yoğunlukları düşmektedir.

◆*P. persicae*, mevsim boyunca döllemsiz olarak çoğalır. Genellikle gövde ve dalların altına doğru olan kısımlarında koloni halinde yaşarlar ve gövdede yama gibi görünür (Resim 4).

Resim 3. *P. persicae*'nin larva ve yumurtaları

Resim 4. *P. persicae*'nin kanatsız birey kolonisi

Zararı: *P. persicae*'nin larvaları, genellikle gövde ve dalların güneş görmeyen gölge (kuzey) kısımlarındaki kabuğunda bitki öz suyunu emerek beslenir (Resim 5).

◆ Bunlar ezildiklerinde, kırmızı renkte (kana benzer) vücut sıvıları ortaya çıkmaktadır (Resim 6).

◆ Beslenme sonucu; bitkinin gövde ve dallarında sakızlanma, fumajin ve farklı deformasyonlar görülür.

◆ Yoğun popülasyon durumunda, bitkilerde gelişme geriliği ve kurumalara neden olmaktadır.

◆ *P. persicae*'nin salgılamış olduğu ballımsı madde nedeniyle, zararlının buldukları yere yoğun karınca göçü olur ve varlıkları buradan da bilinebilir (Resim 7).

© Naim Öztürk

Resim 5. *P. persicae*'nin beslenen bireyleri

Konukçuları: *P. persicae*'ye Türkiye'nin hemen her bölgesinde rastlanmaktadır. Önemli konukçuları arasında; şeftali, badem, erik, kayısı, zerdali, kiraz, vişne ile nadiren de olsa elma, armut, ayva, kavak ve turuncgil bulunmaktadır.

Mücadelesi: *P. persicae*; özellikle kültürel önlemlerin yeterince uygulanmadığı, hava sirkülasyonu iyi olmayan ve nem oranı yüksek bahçeler ile yoğun ilaç kullanımı olan bahçelerde sorun oluşturur.

◆ *P. persicae*'ye karşı mücadelede; **a)** Kış aylarında yapılan budamalar sırasında, yumurtaların bulunduğu ağaçların gövde ve dalları uygun bir bez parçası (dehliz) veya fırça ile temizlenir. Ancak, fırçanın ağacın dokusuna zarar vermesine dikkat edilmelidir.

b) İlk baharda yumurtalar açılıp larvaların çıkışı ile birlikte sadece bulaşık ağaçlarda zararlının bulunduğu gövde ve dallar uygun bir ilaç ile lokal olarak ilaçlanır.

c) *P. persicae*'nin kimyasal mücadelesi için gerekli olan eşik; 2-5 adet canlı birey/gövde-dal'dır.

© Ndim Öztürk

Resim 6. *P. persicae*'nin yumurta ve larvaları

www.flickr.com

Resim 7. *P. persicae* bireyleri ve karınca ilişkisi

KAYNAKLAR

Anonymous, 2008. Zirai Mücadele Teknik Talimatları, Cilt-4. T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara, s.: 232-241.

Blackman, R.L. and V.F. Eastop, 1984. Aphids on the World's Crops. An Identification and Information Guide. Department of Entomology British Museum (Natural History), s.: 335.

Nizamlioğlu, K., 1962. Meyve Ağacı Zararlıları. Bölüm II, Kor. Tarım İlaçları A.Ş., Model Matbaası, İstanbul, s.: 136

Toros, S., N. Uygun, M.R. Ulusoy, S. Satar ve I. Özdemir, 2002. Doğu Akdeniz Bölgesi *Aphidoidea* Türleri. T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırma Genel Müdürlüğü, Ankara, s.: 90.

Uygun, N., M.R. Ulusoy, İ. Karaca ve S. Satar, 2010. Meyve ve Bağ Zararlıları. ISBN: 978-605-397-067-5, Özyurt Matbaacılık, Adana (e-mail: nuygun@cu.edu.tr), s.: 230-231.